

Ferdinand Ossendowski: Življenje in prigode male opice. (Dnevnik šimpanzke "Kaške")

Veseli dan.

Današnji dan je bil vesel, zabaven dan.

Po zajtrku so se vsi odpravljali na delo.

Nenadoma so se z bližnjega drevesa, kjer so bile kočice sosedov, razlegli presunljivi kriki. Odrasli in mali šimpanzi so se strahoma razbežali. Bili so vsi preplašeni. Nekateri so popadali celo na zemljo. Kričali so do neba.

Atek je pogledal proti njim in prebledel.

»Bežite!« je zakričal na nas.

Bil je jezen, ker se je začel tolči s pestmi po prsih. Odmevalo je okoli od silnih udarcev.

Zbežali smo, pa še nismo vedeli zakaj. Naposled se me je lotila radovednost.

Obstala sem in se ozrla.

Za bežečo našo tropico se je podilo nekaj zelo zabavnega.

Skakalo je z veje na vejo, oprijemajoč se visečih lijan, kričalo in žvižgalo.

Ne vem, kako bi se bila končala ta gonja, če ne bi bilo atka.

Namah se je ustavil, poklical ostale brambovce in zavpil:

»Moramo se braniti... Dalje bežati ne moremo... Na kraju gozda smo. Že vidim reko...«

Vsi so obstali. Odrasli šimpanzi-samci so se zrinili na čelo. Grozno so mrmrali in se tolkli po prsih. Oči so se jim besno bleščale. Atek in ogromni Kir sta kazala ostre zobe.

»Kaj je to, mar me niste spoznali?« se je zaslišal vesel glas. »Jaz sem Ori-Ori...«

»Stoj!« je odgovoril atek. »Obstani v daljavi in govori!«

»Ha, ha, ha!« se je smejalo nekaj, bližajoč se nam. »Pravim, da sem Ori-Ori, sin postavnega U-Ha in dobre Fo...«

Vsi so molčali. Zopet se je oglasil atek:

»Ori-Ori je bil v mladosti ujet... Črni ljudje so ga ugrabili...«

»Vračam se iz ujetništva, ha! ha!« je odgovoril Ori-Ori, preska-
kujoč kvišku štrlečo vejo. »Prodali so me bili lajnarju!«

»Kaj je to — lajnar?« so se razlegli začudeni glasovi.

»Star človek v raztrgani obleki. Gode na škatlo, ki ima ročico...
Stari mož me je naučil raznih umetnosti. Poglejte!«

Ori-Ori se je prekopicnil, hodil po rokah, potem je stisnil ustni in
zažvižgal skozi zobe. Zadrgetali smo vsi. Boječa Ki-ki je omedlela in
zdrknila z veje.

Ori-Ori je kričal na vse grlo.

»Stari mož me je naučil nositi obleko!«

Ori-Ori je stopil na debelo vejo. Hotel se je pokazati v vsej svoji
velikosti.

Ostrmeli smo. Zgoraj je imel nekaj rumenega, niže nekaj rdečega,
prav spodaj nekaj modrega kot nebo.

»To se imenuje — klobuk!« je zaklical in vzel rumeno z glave.
»To — rdeča suknjica, a to modro — hlačice. Zelo lepa obleka,
kajne?«

Po teh besedah je strgal vse raz sebe. Sedaj šele smo spoznali
Ori-Orija.

Bil je navaden šimpanz. Le na glavi je imel že prav malo las. Bela
koža se je svetila skozi redke dlake.

Ori-Ori se je poklepal po glavi in zamrmral:

»Plešo dobivam...«

Vsa naša tropica je obkolila prišleca. Dolgo je pripovedoval o
svojem potepanju in o čudnih prigodah. Malo sem razumela, pa tudi
drugi šimpanzi niso dosti razumeli.

Le eden, že stari Ngu-Ngu, je pazljivo poslušal in mrmral:

»Videl sem to ... Videl. Ali se spominjaš, tetka Hara-Ua?«

Nam otrokom in mladim šimpanzom se je Ori-Ori takoj priljubil. Preimenovali smo ga v »strička«.

Ori-Ori je to opazil. Prekopcnil se je, zabavno skremžil obraz in godel na vso okolico:

»Ha, ha, ha!«

Popadali smo od smeha.

Ves dan nas je zabaval »striček«.

Zvečer je začel graditi kočico zase. Vsi smo mu drage volje pomagali.

Še en veseli dan.

Odkar je prišel »striček«, se je življenje v naselbini izpremenilo. Veselje je zavladovalo povsod. Ori-Ori je delal skupaj z drugimi samci. Hodil je na daljše pohode. Znašal je banane, pomaranče in korenike manjoka. Vodil je ves narod na napajališče. Ponoči je stražil, viseč na veji.

Ori-Ori je vse delal veselo. Še celo ponoči, ko je stražil, je nekaj godel pod nosom in se tiho smejal. Sam s seboj.

»Striček« me je vzljubil. Pravi, da sem — »najbolj prebrisana«.

Začel me je učiti svojih umetnosti ... Smejeva se oba.

Moj atek Rru je vodja vsega naroda.

Pred njim je vladal dedek — sivi, betezni Bo-Bo. Sedaj dedek ne more več. Ne vidi, ne sliši dobro in šepa.

Atek je dejal »stričku«, naj odvrže svojo obleko.

Ori-Ori ni nič odgovoril, le z glavo je pokimal in tiho zažvižgal.

Atek vé, da se vsi bojé »strička«, če se obleče in zazvončklja z zvončki svoje suknjice.

Še celo atek, vodja in branitelj naselbine, se tedaj boji »strička«.

Dasi je Ori-Ori pokimal z glavo, vendar ni odvrigel obleke. Skril jo je v duplini suhega drevesa baobaba.

Ko je bil s tem gotov, je pomežiknil z enim očesom, spačil obraz in presunljivo zažvižgal.

Odgovorile so mu s krikom zelene in sive papige. Prileteli so v solncu se izpreminjajoči višnjevi drozdi. Hoteli so izvedeti, kdo je tako lepo zažvižgal.

Zdaj znam že hoditi na rokah s kvišku dvignjenimi nogami. To je zelo zabavno!

Hodeč na rokah sem se danes približala kočici Ki-Ki. Ta je pogledala iz gnezda in v strahu poskočila. Tako je treščila z glavo v streho, da je prebila veje.

Dolgo smo vlekli Ki-Ki ven. Sama se ni mogla izmotati.

Znam tudi kozolce preobračati in se zibati na visečih pogankih lijan.

To je vesela zabava! Kar srce mi prestane biti in kar sape ne morem uloviti!

Zato pa, če se dobro zaženem, lahko preskočim z drevesa na drevo.

Toraj letim kakor ptič.

»Čemu učiš tega malo Ket?« je vprašala mamica »strička«.

»Naj se le uči!« je odgovoril. »V življenju ji lahko vse koristi...«

Nisem razumela teh besed.

Mamica tudi ni nič razumela.

»Striček« je to opazil in je veselo žvižgal.

(Dalje.)

—OŽ—:

V stepi . . .

ev človeka zelo poredkoma napade. Zdi se, da ga zravnanja pojava moža navdaja s strahom in spoštovanjem. V Sudanu, afriški pokrajini med vročo puščino Saharo in krokodilov polno reko Kongo, kjer se lev pojavlja zelo pogosto, ni znan noben primer, da bi napadel in raztrgal človeka. Tam pade več ljudi pod zobmi krokodilov in hijen kakor pa pod kremplji leva. Drugače je v Južni Afriki; tam ne mine skoro dan, da se ne bi zamorci zatekali k naseljencem, prositi pomoči proti tej veliki krvoločni mački. Toda, kakor pravijo raziskovalci Afrike, so domačini večidel sami krivi, če jih napade kralj pustinje. Pri neprestanih bojih, ki jih bojujejo posamezna plemena med seboj, se včasih zgodi, da obleži sredi stepe človek, zavrtno napaden in usmrčen od svojih sovražnikov. Če pride lev ponoči k takemu truplu, ki je še sveže, potem si gotovo ne bo iskal hrane drugje, da bi si potolažil svoj glad. Če je pa že enkrat okusil človeško meso, mu daje prednost pred vsakim drugim in postane tako, kakor se izražajo zamorci, »človekojedec«. Prevladuje pa mnenje, da so takim napadom bolj izpostavljeni temnopoltni zamorci kot pa belokožci. Lev, ki vse živali, katere je napadel, pobije na tla, ne usmrti takoj človeka, ki ga ima v krempljih, temveč mu šele pozneje, ko je že ves razmesarjen, med strašanskim rjojenjem zada smrtni udarec s šapo na prsa.

Lovec, ki je lovil leve s prebivalci vasice Mabotsa v Vzhodni Afriki, pripoveduje sledeče: »Nahajal sem se poleg učitelja — domačina z imenom Mebalve, ko sem opazil v svoji neposredni bližini leva, ki je izlektnjen ležal na kupu skal in brezbrizno gledal okrog sebe. Mebalve je takoj sprožil puško; toda krogla je zadela samo skalo pod njegovim truplom. Lev je ugriznil v zadeto skalnato mesto kot pes v palico, ki jo vržeš vanj. Potem je odskočil, pretrgal sklenjen krog